

Om militære forhold

Bogen

Flavii Vegeti Renati *Epitoma rei militaris*. 1869.

Dette er en af **klassikerne i den militære faglitteratur**. Blandt kendere omtales bogen ofte blot som *De re militari*, "Om militære forhold".

Sproget er latin, eftersom bogen handler om det romerske militærvæsen i oldtiden og stammer fra slutningen af denne periode omkring år 400 e.Kr. Vores eksemplar er udgivet (og måske også anskaffet?) i året 1869. Fysisk virker det næsten jomfrueligt nyt med en blå helniger-indbinding fra sandsynligvis omkr. 1970.

Hvad betyder udtrykket "militære forhold"? Svaret får vi i en klart disponeret gennemgang – man fristes til at sige "med militær præcision". Først hører vi om **rekruttering og træning**: Soldaterne skal være i fysisk og mental topform. Disciplin og træning er afgørende – træn mere end du kæmper. Dernæst gennemgås **hærens organisering** i legioner, kohorter etc., straffe- og belønningssystemer osv. Tredje del handler om **strategi og taktik**. Gå kun i åben kamp, hvis du har overtaget. Vælg kampplads og terræn – ellers gør fjenden det for dig. Forbered sejren, inden slaget går i gang. Endelig **søkrigsførelse**: Skibsbygning, bemanning, belejringsteknikker etc.

Med andre ord: Et værk, der (desværre?) er højaktuelt også i dag. Budskabet er, at krig hviler på nogle helt fundamentale forudsætninger. Et af bogens berømteste citater er dette: "**Hvis du vil freden, så forbered dig på krigen**" - *Si vis pacem, para bellum*.

Forfatteren

Forfatteren **Flavius Vegetius Renatus** ved vi stort set intet om – ud over at han altså skrev denne bog, og at han levede i begyndelsen af 400-tallet e.Kr. Billedet af ham til venstre er fri fantasi og stammer fra en udgave af bogen i 1500-tallet.

Hvad vi derimod ved ikke så lidt om, er den enorme **betydning**, hans værk fik for eftertiden. Igen og igen blev det taget frem af generaler og krigsherrer og brugt som en slags manual for den rette krigsførelse. Så det er bestemt ingen tilfældighed, at det også står på vores bibliotek!

Hvortil kommer, at bogens baggrund, formål og budskab heller ikke er til at tage fejl af: **Vegetius** levede mindre end 100 år før **det vestromerske riges endelige kollaps** i året 476 e.Kr. Tusindårsriget, der repræsenterede et højdepunkt i civilisation og kultur, var i færd med at gå under – en proces, der faktisk havde stået på i flere hundrede år. **Vegetius** vidste med andre ord, hvad han talte om: Forfald. Kaos. Undergang.

Og han kendte også årsagerne: **Barbarerne væltede ind over rigets grænser**. Plyndrede, voldtog, slog ihjel for fode – ikke kun i rigets yderområder, men selv ind i hjertet, selveste hovedstaden Rom. Den sagnomspundne romerske hær var i total opløsning. Soldaterne var upålidelige og tænkte mere på egen vinding end på at kæmpe for rigets sikkerhed. Dekadence, slap moral, folk, der ikke fik deres løn til tiden.

Det var den virkelighed **Vegetius** så ind i, da han skrev sit værk, og som – hvis vi går 100-200 år længere frem – udviklede sig til en af de mørkeste, mest lovløse perioder i Europas historie.

Baggrunden

Det er "god latin", at et lands sikkerhed hviler på **styrke**. Har et land intet militær, henligger det som et "militært tomrum", hvilket kan friste andre til at dominere eller erobre det – fysisk, ved trusler eller på anden vis. Det viser historien desværre til overflod – også for Danmarks vedkommende. Derfor giver **Vegetius'** motto *Hvis du vil freden, så forbered dig på krigen* god mening. Forbered dig på det værst tænkelige scenarie. Ikke fordi du selv pønser på at gå i krig. Men for at **afskrække** andre, der måske gør det. Sørgeligt, men sandt.

MEN – for der er et "men". Hvad er det for et samfund, vi får, hvis vi hele tiden går og **tænker på krig og militær**? Hvordan kan man skabe fred og livskvalitet, hvis magt og våben konstant bliver fremhævet som det centrale? Opnår vi så i virkeligheden ikke det, vi ville undgå?

Og hvad med det sikkerhedspolitiske? Risikerer vi ikke en "**oprustningsspiral**", hvis vi konstant opruster? Starter "naboerne" så ikke også bare deres oprustning? Et våbenkapløb, med andre ord, baseret på frygt og mistillid?

For det tredje: **Hvornår er nok nok**? Hvornår har vi så meget militær, at vi kan føle os trygge? Hvor mange ressourcer er vi parate til at binde i det uendelige til en krig, der måske aldrig kommer, uden at det går ud over andre dele af samfundslivet, f.eks. velstand og velfærd?

Så, jo: **Dilemmaer** er der nok at tage fat på – hvad der sådan set altid har været. Måske er en af løsningerne at gå tilbage i historien og studere situationer, der minder om vores egen. Og så basere vores konklusioner på så megen reel indsigt, som det nu engang er muligt.